

HRVATSKO INFORMACIJSKO I DOKUMENTACIJSKO DRUŠTVO
CROATIAN INFORMATION AND DOCUMENTATION SOCIETY

HID - Drobilica

Godina III, prosinac 2006, br. 6

UDK 0+061

ISSN 1845-4569

Svim članovima HID-a želimo

Sretan Božić i Novu 2007. godinu!

Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo

Sadržaj

Sastanak sa članovima redakcija domaćih znanstvenih i stručnih časopisa	str. 2
Susret i razgovor s profesorom Robertom Hayesom.....	2
Izdavač Wiley kupuje Blackwell Publishing (Holdings) Ltd.....	3
Radionice iz područja informacijskih znanosti.....	3
Tema za diskusiju: uspostava domaće citatne baze podataka.....	4
Otvoren informacijski centar Europske Unije.....	5
21. konferencija i 16. arhivski dan Međunar. instituta arhivskih znanosti u Mariboru i Trstu...	6
2. Zagrebački arhivski dan.....	6
6. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama.....	7
LIDA osmi put: Libraries in the Digital Age – LIDA 2007.....	7
Zapisi nevladinih organizacija : Zajedničko pamćenje : Praktičan vodič u 60 pitanja.....	8
The 2005 European e-Business Readiness Index.....	9
World Summit on the Information Society.....	9

HID-Drobilica

Izlazi dvomjesečno

Kontakt e-mail: ivo.tokic@ina.hr

HID

Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska

Sastanak sa članovima redakcija domaćih znanstvenih i stručnih časopisa

HID je uputio pismenu pozivnicu na adrese 220 znanstvenih i stručnih časopisa u Hrvatskoj. Urednici su bili pozvani na radni sastanak 8. prosinca 2006., točno u podne na Institutu Rugjer Bošković (IRB), a tema je bila HRČAK – Centralni portal znanstvenih i stručnih časopisa RH. Dvorana III krila na IRB-u bila je pretijesna da svi zainteresirani mogu sjesti, pa su neki sudionici sastanka morali i stajati.

Nakon pozdravnih riječi Mirjane Mihalić u ime domaćina IRB, Tibor Toth je dao prikaz razvoja ideje i stanja na portalu HRČAK. Iva Melinščak Zlodi prikazala je funkcionalnost portala uživo, dok je Miroslav Milinović dao kratak tehnički prikaz i nagovijestio neke novosti u izgledu i u funkcionalnosti.

U diskusiji su raščišćena dodatna pitanja pojedinih sudionika. Posebna rasprava se razvila oko pravnih pitanja zaštite autorskih prava. Prisutni članovi radnog tima HRČAK (I. Melišćak Zlodi, M. Milinović, M. Mihalić, J. Stojanovski i T. Toth) zastupali su tezu da je to problem uredništava i da svako uredništvo samo mora raščistiti eventualna pravna pitanja oko publiciranja prihvaćenih radova uz tiskani časopis i u e-obliku na HRČKU.

Već je poziv na sastanak rezultirao pojavom desetak novih časopisa na portalu HRČAK, dok ton rasprave i veliki aplauz prisutnih daje nadu da će broj uključenih časopisa uskoro dostići brojku 100.

Tibor Tóth

Susret i razgovor s profesorom Robertom Hayesom

U organizaciji HID-a 20. 11. 2006. u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici, u dvorani na mezaninu imali smo susret i razgovor (pitanja – odgovori) s profesorom Robertom Hayesom. Profesor Hayes je jedan od najznačajnijih svjetskih znanstvenika i stručnjaka na području informacijskih znanosti i djelatnosti. On od 1977. godine sudjeluje na hrvatskim informacijskim konferencijama (IRCIHE, LIDA, CROINFO, itd.).

Biografiju prof. Hayesova može se naći na internetu: http://www.ffos.hr/katedre/knjiznicarstvo/nastavnici/show_nastavnik.php?id=38

Interes je bio manji od očekivanog, samo nas 12 se okupilo, ali je razgovor bio vrlo sadržajan i umjesto 45 minuta, trajalo je sat i pol.

Evo nekoliko interesantnih stavova našeg sugovornika. Časopisi na papiru u prirodnim, tehničkim i medicinskim znanostima će u skoroj budućnosti nestati. Slična je sudbina i danas poznatih novina, smatra naš gost. Informacijsko opismenjavanje stanovništva je imperativ današnjice, a posebno se mora toj temi pristupiti u slučaju sadašnjih studenata. On smatra da bi u tome knjižničari i drugi informacijski stručnjaci trebali imati glavnu ulogu. Stanje na Zagrebačkom sveučilištu smatra vrlo lošim, osim izuzetaka na nekoliko fakulteta. Glavni razlog vidi u rascjepkanosti sveučilišta s autonomnim fakultetima, koji pak imaju slabašne, male knjižnice s premaleni brojem informacijskih stručnjaka.

Tibor Tóth

Slika s predavanja prof. Hayesova održanog 9. 11. 2006. na Fakultetu organizacije i informatike pod nazivom "Procjena uloga biblioteka i bibliotečnih funkcija u nacionalnim informacijskim ekonomijama"
http://www.foi.hr/novosti/informacije/2006/11/predavanje_rmh_13.html

Izdavač Wiley kupuje Blackwell Publishing (Holdings) Ltd.

Nastavlja se globalizacija unutar industrije znanja. 17. studenog 2006. je kompanija John Wiley and Sons., Inc. objavila da kupuje izdavačku kuću Blackwell za 572 milijuna funti (preko 1 milijardu dolara). Akvizicija će se završiti tokom 2007. godine. Blackwellov izdavački program uključuje časopise, knjige i online sadržaj u području znanosti, tehnologije, medicine, društvenih i humanističkih znanosti. Prihod Blackwell Publishing-a u 2005. iznosio je 210 milijuna funti. S ovim će Wiley bitno ojačati svoj sličan izdavački program. Nakon integriranja Wiley će izdavati 1.250 recenziranih znanstvenih časopisa i velik broj znanstvenih knjiga.

Ovaj poslovni događaj nema imati učinka na pretplate za 2007. godinu.

<http://www.infoday.com/newsbreaks/nb061127-1.shtml>

Tibor Tóth

Radionice iz područja informacijskih znanosti

Odsjek za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu inicirao je održavanje jednodnevnih radionica iz područja informacijskih znanosti. Radionice su zamišljene kao oblik stručnog usavršavanja i cjeloživotnog učenja te kao mjesto susreta s kolegama iz struke uz mogućnost analize i rasprave o zajedničkim problemima.

Prva u nizu radionica, pod vodstvom dr. sc. Hrvoja Stančića, na temu "*Strategije planiranja, vođenja i financiranja digitalizacijskih projekata*" održana je u srijedu 6. prosinca 2006. godine od 10 do 16 sati na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. U radionici je najprije razlučeno pitanje zašto uopće digitalizirati gradivo ili baštinu. Druga tematska cjelina je obuhvatila tematiku planiranja i financiranja digitalizacijskih projekata. Objasnjen je postupak izrade dobrog plana digitalizacijskih projekata – od dokumenata koje pritom treba oblikovati, precizne razrade uloga i znanja djelatnika koji će provoditi digitalizaciju do procjene (kategorija) troškova cijelog projekta. Zatim su uspoređeni pristupi provedbi samih projekata pri čemu je posebno težište stavljeno na dilemu digitalizirati unutar institucije ili, pak, povjeriti proces digitalizacije nekom vanjskom pružatelju usluga. U posljednjem, četvrtom, dijelu polaznici radionice su senzibilizirani o činjenici da projekt digitalizacije ne završava digitalizacijom i obradom posljednjeg predviđenog gradiva, već da je potrebna neprestana proaktivna briga o digitaliziranom gradivu u kontekstu njegovog dugoročnog očuvanja. Diskusija je vođena tijekom cijele radionice pri čemu su došli do izražaja neki zajednički problemi sudionika iz AKM institucija, ali su sudionici i međusobno izmijenili iskustva i dogovorili potencijalnu buduću suradnju.

Druga radionica, također pod vodstvom dr. sc. Hrvoja Stančića, na temu "*Digitalizacija*" održat će se u srijedu 20. prosinca 2006. godine u terminu od 10 do 16 sati.

Ovisno o broju zainteresiranih ili brzini promjena u području, neke radionice će se ciklički ponavljati.

Više o najavljenj i budućim radionicama Odsjeka za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu možete pronaći na <http://www.ffzg.hr/infoz> pod kategorijom *Ostali Web sadržaji*.

Hrvoje Stančić

Tema za diskusiju

Nedavno sam, točnije 23.listopada 2006. na jednom stručnom skupu održanom na Pravnom fakultetu, čuo ideju o uspostavi domaće citatne baze podataka na temelju radova objavljenih u domaćim znanstvenim i znanstveno–stručnim časopisima. Nadalje se tvrdilo da bi se takva citatna baza podataka mogla iskoristiti mnogo bolje od postojećih citatnih baza podataka (SCI, SSCI, A & H CI) prilikom vrednovanje znanstvenog doprinosa domaćih znanstvenika s područja društvenih i humanističkih znanosti.

Smatram da takva ideja zaslužuje posebnu pažnju i elaboraciju, jer je po nekim elementima ta ideja i opasna. Odvojeno ću obraditi stvaranje domaće citatne baze podataka od njezinog korištenja za vrednovanje znanstvenog rada.

Uspostava domaće citatne baze podataka

Kako je izneseno na spomenutom skupu, domaća citatna baza podataka *temeljila bi se na radovima iz domaćih znanstvenih časopisa*. Moguće je takvo nešto zamisliti, *ali takav proizvod bio bi vrlo diskutabilne scientometrijske vrijednosti*, ako ne bi obuhvatio sav znanstveno – stručni doprinos svih znanstvenika ove zemlje objavljenih bilo gdje u svijetu i ne samo u časopisima nego i one u obliku knjiga, zbornika sa skupova, patenata, disertacija i sl. U suštini to bi bila kompletna nacionalna znanstveno–stručna bibliografija hrvatskih znanstvenika zajedno sa svim citiranim referencama. (Bilo bi dobro da sadrži i puni tekst svih dokumenata iz te bibliografije).

Takva baza podataka mogla bi biti vrlo korisna (možda bolje koristiti termin “zgodna”) za različite bibliometrijske i scientometrijske analize. Mogli bi vidjeti, tko koga citira, koliko je zatvorena pojedina disciplina u vlastitom dvorištu, koliko ima samo-citata (autocitata), koliko se citiraju strani autori, koliko je autora po radu i mnogo štošta.

Veliko je pitanje tko to može napraviti, jer je to ogroman posao, morali bi obraditi barem 5 do 10 godina domaće produkcije. Posebno je pitanje tko bi to financirao i isplati li se tako nešto izraditi samo radi bibliometrijskih i scientometrijskih analiza. Samo kao primjer navodimo vrlo grubu analizu: imamo oko 200 časopisa i neka svaki objavi godišnje samo 20 radova, to je već 4000 radova godišnje, te za 10 godina 40.000, a gdje su još ostali radovi objavljeni u inozemstvu, kao i oni u obliku knjiga, zbornika, disertacija, patenata, itd. Svaki rad neka ima 5 do 10 citiranih referenci. To je najmanje 200.000 – 400.000 referenci koje bi netko morao unijeti u bazu. Uz to bi netko morao napisati i odgovarajući programski paket, da to postane prava citatna baza podataka.

Na to bih ja rekao: bilo bi lijepo imati tako nešto (“nice to have”), ali možda te novce možemo i pametnije potrošiti.

Korištenje domaće citatne baze podataka za vrednovanje znanstvenog doprinosa pojedinaca

Kakvi su kriteriji u jednoj znanstvenoj zajednici za vrednovanje znanstvenog doprinosa pojedinaca pitanje je dogovora, kompromisa predstavnika te zajednice ili odluka nekog foruma ili državnog organa ili autoriteta.

Ja osobno kao informacijski stručnjak smatram da je spuštanje letvice tako nisko da se uspoređujemo samo unutar male znanstvene zajednice nešto nedopustivo i bilo bi neodgovorno da tako nešto zastupam ili da predlažem tijelu ili forumu koji donosi i odobrava kriterije.

S postojećim kriterijima za vrednovanje znanstvenog doprinosa pojedine discipline ili pojedinci možda nisu zadovoljni, ali to ne znači da se mora predložiti sustav s kojim će biti zadovoljni i najslabiji “znanstvenici”.

Morali bi prihvatiti činjenicu da ne postoji niti hrvatska medicinska znanost, niti hrvatska pravna znanost, niti hrvatska psihologija, sociologija, itd. Postoji medicinska znanost u svijetu, pravna znanost u svijetu (jasno postoji domaća pravna praksa, koja očito sve više se izjednačuje unutar EU, ali to nije znanost nego praksa).

Kao što su domaći farmeri (seljaci) i poduzetnici sve manje zaštićeni od inozemne konkurencije u globaliziranom svijetu, tako nikako ne možemo zaštititi ni domaće znanstvenike od međunarodne konkurencije i spriječiti da njihov rad bude vrednovan po međunarodnim kriterijima.

Zaključak

Uspostavu domaće citatne baze podataka ne odbacujem kao ideju, ali to u ovom trenutku smatram preskupom igračkom, sve dok se to ne može uspostaviti mnogo jednostavnije (svaki autor sam unosi svoj doprinos).

Korištenje takvog proizvoda za vrednovanje znanstvenog doprinosa smatram opasnom idejom, jer kriteriji moraju imati i funkciju unapređivanja znanosti, dizanja na višu (svjetsku) razinu, a predložena ideja bi unazadila postojeće stanje.

Još jednom da podvučem: ne smatram da su famozni "kriteriji" izvrsni, ali mi iz struke te kriterije ne smijemo napadati na način da propagiramo mnogi lošiji sustav za vrednovanje.

Otvorena je diskusija, a vaše priloge u raspravi HID – Drobilica objavljuje u slijedećem broju.

Tibor Tóth

Događanja

Otvoren informacijski centar Europske Unije

U ponedjeljak, 11. prosinca 2006. godine, Delegacija Europske komisije u Republici Hrvatskoj, otvorila je Informacijski centar Europske unije.

Slijedeći svjetske trendove međunarodnih organizacija da svoju djelatnost približavaju svim građanima, u nas je to po prvi puta učinila Svjetska banka otvorivši Informacijski centar u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici početkom 2004. godine. Upravo otvoren Informacijski centar Europske unije prvi je njihov takav centar u Hrvatskoj.

Centar je zamišljen kao središnje mjesto pružanja općih i specijaliziranih informacija o EU svim građanima i društvenim skupinama, te mjesto suradnje i zajedničkih aktivnosti svih zainteresiranih za događanja u svezi EU.

Svečanost otvaranja Centra zamišljena je i realizirana kroz cjelodnevno događanje na temu *komuniciranje Europske unije i komunikacijski izazovi Hrvatske i EU* u nazočnosti visokih državnih dužnosnika, članova diplomatskog zbora, predstavnika akademske zajednice, predstavnika knjižničarske zajednice i informacijskih stručnjaka za europske integracije, predstavnika nevladinih udruga, učenika srednjih škola i ostalih.

Informacijski centar zajednički su otvorili šef Delegacije Europske komisije u RH, Vincent Degert i predsjednik Republike Hrvatske Stjepan Mesić. Važnost dobre informiranosti građana za donošenje odluke o hrvatskom članstvu u Europskoj uniji, naglasio je i premijer Ivo Sanader, te je podupro sve aktivnosti koje se čine na temelju *Komunikacijske strategije za informiranje hrvatske javnosti o Europskoj uniji i pripremama za članstvo*.

Tijekom poslijepodneva održan je okrugli stol *Komuniciranje Europske unije građanima* u kojem su sudjelovali Vincent Degert, Gordan Jandroković, predsjednik Saborskog odbora za vanjske poslove, predstavnik GONG-a, te predstavnik Ureda za informiranje Vlade Republike Slovenije.

Informacijski centar Europske unije smješten je na Trgu žrtava fašizma 6, a za one korisnike koji nisu u mogućnosti doći osobno, informacije daju telefonskim i elektroničkim putem. Na mrežnoj stranici delegacije EK u Hrvatskoj nalaze se i začetci mrežne stranice Informacijskog centra. (<http://www.delhrv.ec.europa.eu>)

Centar će raditi na širenju znanja građana o Europskoj uniji, širenju informacija o pristupanju Hrvatske Europskoj uniji kao i prednostima i nedostacima toga procesa, poticanju građana za sudjelovanje u raspravi o procesu europskoga ujedinjenja, širenju informacija o programima i fondovima EU, savjetovanju i pomoći pri pretraživanju informacijskih izvora i slično.

Najavljena je također, organizacija seminara, radionica, konferencija za tisak i drugih događaja vezanih uz EU. Informacijski centar omogućava slobodan pristup zbirci općih publikacija i brošura o EU, zakonodavstvu i službenim dokumentima, pravnim priručnicima, statističkim i ostalim izvorima uključujući audio-vizualne materijale i TV program *Europe by Satellite*. Zainteresirani mogu dobiti besplatne materijale i brošure. Centar omogućava i organizaciju grupnih posjeta.

Stručno i profesionalno dokazano osoblje garancija su uspjeha u radu na opću korist svih zainteresiranih.

Blaženka Peradenić-Kotur

21. međunarodna konferencija i 16. međunarodni arhivski dan Međunarodnog instituta arhivskih znanosti Sveučilišta u Mariboru i Trstu Trst, Italija, 27. i 28. listopada 2006.

Međunarodni institut za arhivsku znanost Sveučilišta u Mariboru i Trstu (The International Institute for Archival Science – IIAS) organizirali su u Trstu, Italija, 27. i 28. listopada 2006. godine 16. međunarodni arhivski dan i 21. međunarodnu konferenciju posvećenu arhivskoj etici i digitalnim video arhivima. Konferenciji je prisustvovalo stotinjak sudionika i izlagača iz Slovenije, Italije, Crne Gore, Velike Britanije, Španjolske, Poljske, Ukrajine, Albanije, Izraela, Austrije, Kanade, Rusije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Njemačke i Slovačke. Izlaganja sa skupa su objavljena u publikaciji *Atlanti*, br. 1-2, 2006, 238 str., ISSN 1581-7873. Predavač iz Hrvatske bila je mr. sc. Živana Heđbeli s kraćim radom *Zašto (ni)sam ponosna biti arhivista* u kojim se bavi pitanjem što zaista znači biti arhivist, i raspravlja o odnosima između arhivista i korisnika i između arhivista i moći.

Više na : <http://xoomer.alice.it/iias>

Živana Heđbeli

2. Zagrebački arhivski dan

U čitaonici Državnog arhiva u Zagrebu, Opatička 29. u subotu, 25. studenog 2006. održan je 2. Zagrebački arhivski dan s temom "Dostupnost informacija: zakonski okvir i stvarna praksa".

Dobro organiziran stručni skup s oko tridesetak sudionika svoje postojanje može zahvaliti našoj sestrijskoj udruzi, Zagrebačkom arhivskom društvu – ZAD <http://www.daz.hr/zad/index.html> i njezinoj agilnoj predsjednici Branki Molnar.

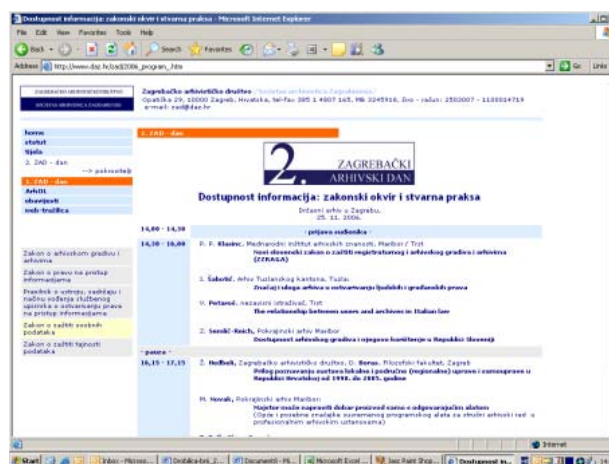
Program skupa (koji se nalazi na adresi http://www.daz.hr/zad/2006_program.htm)

obuhvatio je domaće i strane predavače iz Slovenije, BiH, Italije. HID je bio prisutan s dva predavanja: Ž. Heđbeli (istina, ona je članica i ZAD-a) s temom „Prilog poznavanju sustava lokalne i područne (regionalne) uprave i samouprave u Republici Hrvatskoj od 1990. do 2005. godine“ (koautor Damir Boras) i T. Tóth s temom: „Otvoren pristup hrvatskim znanstvenim i stručnim časopisima“. Sudionici su dobili na CD-mediju predavanja i s ovog i s prethodnog skupa.

Skup je na kraju imao i okrugli stol i razvila se vrlo oštra diskusija o praksi nekih domaćih arhiva, da naplaćuju neke svoje informacijske usluge. Ž. Heđbeli i autor ovog priloga oštro smo branili stav da porezni obveznici imaju pravo na besplatne informacije iz naših arhiva, jedino se mogu korisnicima naplaćivati materijalni troškovi (fotokopije i sl.). I odgovarajući zakon propisuje da se informacije moraju dati korisnicima besplatno. To što država manjkavo financira te ustanove ne daje im pravo da dio svojih troškova "živog rada" prebace na leđa korisnika.

Arhiviste smo pozvali da se sa svojim arhivističkim znanstvenim-stručnim časopisima uključe u HRČAK.

Tibor Tóth

6.okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava u Zagrebu je 8. i 9. prosinca 2006. održan 6. okrugli stol o slobodnom pristupu informacijama pod naslovom „Profesionalna etika knjižničara i društvene etičke norme“ i radionica o borbi protiv korupcije „Knjižnice, organizacije civilnog društva i borba protiv korupcije“.

Skup je održan u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici i okupio je eminentne izlagače iz Velike Britanije, Njemačke, Južnoafričke Republike, Rusije, Slovenije i Hrvatske, a skupu je nazočio veliki broj knjižničara iz cijele Hrvatske.

Organizatori skupa su Hrvatsko knjižničarsko društvo (<http://www.hkdrustvo.hr>), Komisija za slobodan pristup informacijama i slobodu izražavanja i Katedra za bibliotekarstvo Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Ovogodišnji suorganizator skupa i organizator jednodnevne radionice o borbi protiv korupcije jest IFLA/FAIFE.

Rad skupa se odvijao u nekoliko tematskih blokova. Jedan je bio posvećen profesionalnoj etici knjižničarstva i nastojao je razmotriti temeljne vrijednosti knjižničarske profesije i prikazati rezultate istraživanja koje je provela Komisija za slobodan pristup informacijama pri HKD-u. Drugi blok predavanja bio je posvećen knjižnicama i profesionalnoj etici te su se razmatrala pitanja vezana uz slobodan pristup informacijama u globalnom informacijskom okruženju i etička pitanja kao što su zaštita privatnosti, intelektualno vlasništvo i računalna sigurnost. Treći tematski blok bio je posvećen suradnji knjižnica i nevladinih udruga u dostizanju i povećavanju etičkih standarda društva. Ovaj dio predavanja je bio ujedno i uvod u radionicu na temu borbe protiv korupcije koju je vodio Paul Sturges, voditelj IFLA/FAIFE i u kojoj su sudjelovali i predstavnici iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine.

Irena Pilaš

LIDA osmi put: Libraries in the Digital Age – LIDA 2007, Dubrovnik and Mljet, 28 May – 1 June 2007)

Tko je zainteresiran za aktivno sudjelovanje na ovom skupu, krajnje je vrijeme da pripremi poslu i pripremi svoj prilog. Pasivni sudionici imaju manje posla, trebaju tek rezervirati termin u svom kalendaru i osigurati financijska sredstva za odlazak i boravak na skupu. To se svakako isplati, jer su vrijedni organizatori odredili ključne teme <http://www.ffos.hr/lida/>.

Prva tema je posvećena korisnicima i korištenju digitalnih knjižnica. Autor ove vijesti više puta je bio napadnut da zastupa samo korisničku stranu. S obzirom da je to istina, stalno zastupam tezu da u prvi plan treba staviti korisnike knjižnica, informacijskih servisa, pa i digitalnih knjižnica. Kreatori digitalnih knjižnica naročito moraju imati na umu činjenicu da su korisnici udaljeni od knjižničara i digitalne knjižnice su otvorene neprekidno od 0 do 24 sata, sedam dana u tjednu. Korisnici ne mogu uvijek dobiti trenutačno odgovore na dodatna pitanja u vezi ponuđenih fondova, načina korištenja i sl. jer knjižničari ipak ne rade neprekidno. Sigurno se ne može izgraditi idealna digitalna knjižnica, koja će svakog ciljanog korisnika uvijek zadovoljiti, ali se mora težiti tom cilju.

Druga je tema ekonomija i digitalne knjižnice. Ta tema je također ključna jer su financijska sredstva i ljudski resursi za izgradnju i održavanje digitalnih knjižnica uvijek ograničeni, a ipak je potrebno postići maksimalno kvalitetne digitalne knjižnice. Kako? Nadamo se da će učesnici LIDE dobiti neke odgovore na takvo pitanje ili da će barem dobiti sliku o troškovnim elementima takvih projekata.

Tibor Tóth

Zapisi nevladinih organizacija : Zajedničko pamćenje : Praktičan vodič u 60 pitanja

U utorak, 14. studenog 2006. g. u velikoj dvorani Muzeja Mimara, održan je okrugli stol, cca 70 sudionika, pod nazivom „Zajedničko sjećanje“, u organizaciji *Documente* – Centra za suočavanje s prošlošću (<http://www.documenta.hr>) i Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva (<http://zaklada.civilnodrustvo.hr>). Istovremeno je promoviran i priručnik „Zapisi nevladinih organizacija, Zajedničko pamćenje, Praktičan vodič u 60 pitanja“.

U promociji i na okruglom stolu na temu značaja i mogućnosti arhiviranja gradiva nastalog radom organizacija civilnog društva tijekom 90-ih godina prošlog stoljeća, svojim su izlaganjima sudjelovale Živana Heđbeli, prevoditeljica priručnika „Zapisi nevladinih organizacija, Zajedničko pamćenje“, Cvjetana Plavša – Matić, upraviteljica Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, Vesna Teršelič, voditeljica *Documente*, te Darko Rupčić, ravnatelj

Državnog arhiva u Zagrebu (<http://www.daz.hr>) i Tin Gazivoda, ravnatelj Centra za ljudska prava (<http://www.human-rights.hr/centar.htm>)

Tijekom rasprave analizirane su teškoće koje postoje u sustavnom prikupljanju i pohrani građe organizacija civilnoga društva, te je produbljeno daljnje razumijevanja važnosti uključivanja ovog segmenta društvene povijesti kako u procese demokratizacije tako i u proučavanje novije hrvatske povijesti.

Arhivska zajednica radi na podizanju svijesti državnih tijela, organizacija civilnog društva i javnosti o važnosti arhivskog gradiva. U tu je svrhu Međunarodno arhivsko vijeće 2004. g. objavilo priručnik *Zapisi nevladinih organizacija Zajedničko pamćenje Praktičan vodič u 60 pitanja*. Priručnik je objavljen na francuskom jeziku, a hrvatska je verzija prijevod engleskog izdanja. Hrvatski priručnik je djelomično prilagođen u skladu s kontekstom uredskog poslovanja i relevantnim arhivskim zakonodavstvom u Republici Hrvatskoj. Priručnik tvori 60 pitanja raspoređenih u sedam poglavlja, koja daju odgovore na tri temeljna upita: kome je Vodič namijenjen, zašto se čuva arhivsko gradivo, i kako ga čuvati. Vodič daje osnovne upute, savjete i primjere kako srediti i popisati gradivo, materijalno ga zaštititi, organizirati uredsko poslovanje, kako postupati s elektroničkim, audio i video dokumentima, kada tražiti pomoć profesionalnih arhivista.

Pitanja i odgovori kreću od temeljnih definicija pojmova, te je objašnjeno što je nevladina organizacija (NGO), što je međunarodna organizacija, status NGO-a u odnosu na UN. Dane su definicije pojmova: zapis, fond, predmet, registraturno gradivo, arhivsko gradivo, nosač zapisa, arhivska vrijednost dokumenta. Navedene su vrste gradiva koje se može naći u NGO-ima, opisan i obrazložen postupak vrednovanja gradiva, izrade klasifikacijskog plana, sređivanja spisa.

Priručnik je besplatno dostupan na: <http://www.documenta.hr/dokumenti/60pitanja.pdf>

Živana Heđbeli

The 2005 European e-Business Readiness Index

Rast interneta omogućio je obavljanje mnogih poslovnih aktivnosti elektroničkim putem. Koliko je Europa, koja želi podići svoju konkurentnost u globalnom gospodarstvu, spremna za e-business?

Studija *The 2005 European e-Business Readiness Index* koja se besplatno može učitati na stranici http://europa.eu.int/comm/enterprise/ict/policy/ebi/index_en.htm obrađuje osnovna pitanja poput koliko je kompanija usvojilo informacijsko-komunikacijsku tehnologiju, koliko ih tu tehnologiju izravno koristi za razvoj svog poslovanja i mnoga druga. Iz istraživanja izlazi da su razvijene zemlje sjeverne Europe najbolje pripremljene za elektroničko poslovanje, a ističu se i neke nove članice Europske unije poput Češke, Estonije i Slovenije koje su blizu europskog prosjeka.

Ivo Tokić

Korisni sadržaji na mreži

World Summit on the Information Society

Publikacije UNESCO-a povezane s World Summit on the Information Society (WSIS) dostupne su u cijelosti na slijedećim linkovima:

Towards knowledge societies: UNESCO world report
<http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001418/141843e.pdf>

UNESCO's basic texts on the information society
<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001355/135527e.pdf>

Measuring and monitoring the information and knowledge societies: a statistical challenge
http://www.uis.unesco.org/TEMPLATE/pdf/cscl/WSIS_Statistical_Report.pdf

Measuring linguistic diversity on the internet/ by John Paolillo, Daniel Pimienta and Daniel Prado (2005)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001421/142186e.pdf>

Education in and for the information society/ by Cynthia Guttman (2003)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001355/135528e.pdf>

Status of research on the information society (2003)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001355/135509e.pdf>

Cultural and linguistic diversity in the information society/ edited by Milagros del Corral (2003)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001329/132965e.pdf>

Science in the information society (2003)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001330/133021e.pdf>

Gender issues in the information society (2003)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001329/132967e.pdf>
Brazil@digitaldivide.com

Confronting inequality in the information society / by Bernardo Sorj (2003)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001318/131870e.pdf>

Social Transformation in the Information Society: Rethinking Access to You and the World/ by William Dutton (2004).
<http://portal.unesco.org/ci/en/files/12848/11065568745corpus-1-144.pdf/corpus...>

Memory of the Information Society/ by Jean-Michel Rodes, Geneviève Piejut and Emmanuèle Plas (2003).
http://portal.unesco.org/ci/en/files/12531/10942043935memory_en.pdf/memory_en...

Building knowledge societies (2002)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001256/125647e.pdf>

Politics of the information society: the bordering and restraining of global data flows/ by Gus Hosein (2004)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001375/137516e.pdf>

Planetary sustainability in the age of the information and knowledge society: handbook for understanding and action (2003)
<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001318/131837eo.pdf>

Freedom of information: a comparative legal survey/ by Toby Mendel (2004)
http://portal.unesco.org/ci/en/files/19697/11232335331freedom_info_en.pdf/fre...

Information policies in Asia: a review of information and communication policies in the Asian region (2005)
http://www2.unescobkk.org/elib/publications/076/Inf_policy.pdf

Digital Community Services: Pacific Libraries And Archives: Future Prospects and Responsibilities – A Report/ by Esther Batiri Williams
<http://portal.unesco.org/ci/en/files/6607/10395389010williams.pdf/williams.pdf...>

Policy Guidelines for the Development and Promotion of Governmental Public Domain Information / prepared by Paul F. Uhlir. - Paris: UNESCO, 2004.
<http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001373/137363eo.pdf>

Strong foundations: early childhood care and education - Education for All Global Monitoring Report 2007
<http://unesdoc.unesco.org/images/0014/001477/147794e.pdf>

Libraries and the WSIS Action Lines/ by IFLA
<http://www.ifla.org/III/wsis/WSIS-Action-Lines.pdf>

Ivo Tokić

HID-Drobilica
Glavni urednik : mr.sc. Ivo Tokić, tel. 01/2381-624, e-mail: ivo.tokic@ina.hr
Članovi uredništva: mr.sc.Tibor Tóth, mr.sc. Živana Heđbeli, Marina Mayer, mr.sc.Daniela Sraga, mr.sc. Irena Pilaš
HID
Hrvatske bratske zajednice 4, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel.: +385 1 3722 643; faks: +385 1 3722 630 http://www.hidd.hr
Matični broj: 0513814
Žiro račun: 2340009-110007285